

HRVATSKI glasnik

Godina XVI, broj 14

6. travnja 2006.

cijena 80 Ft

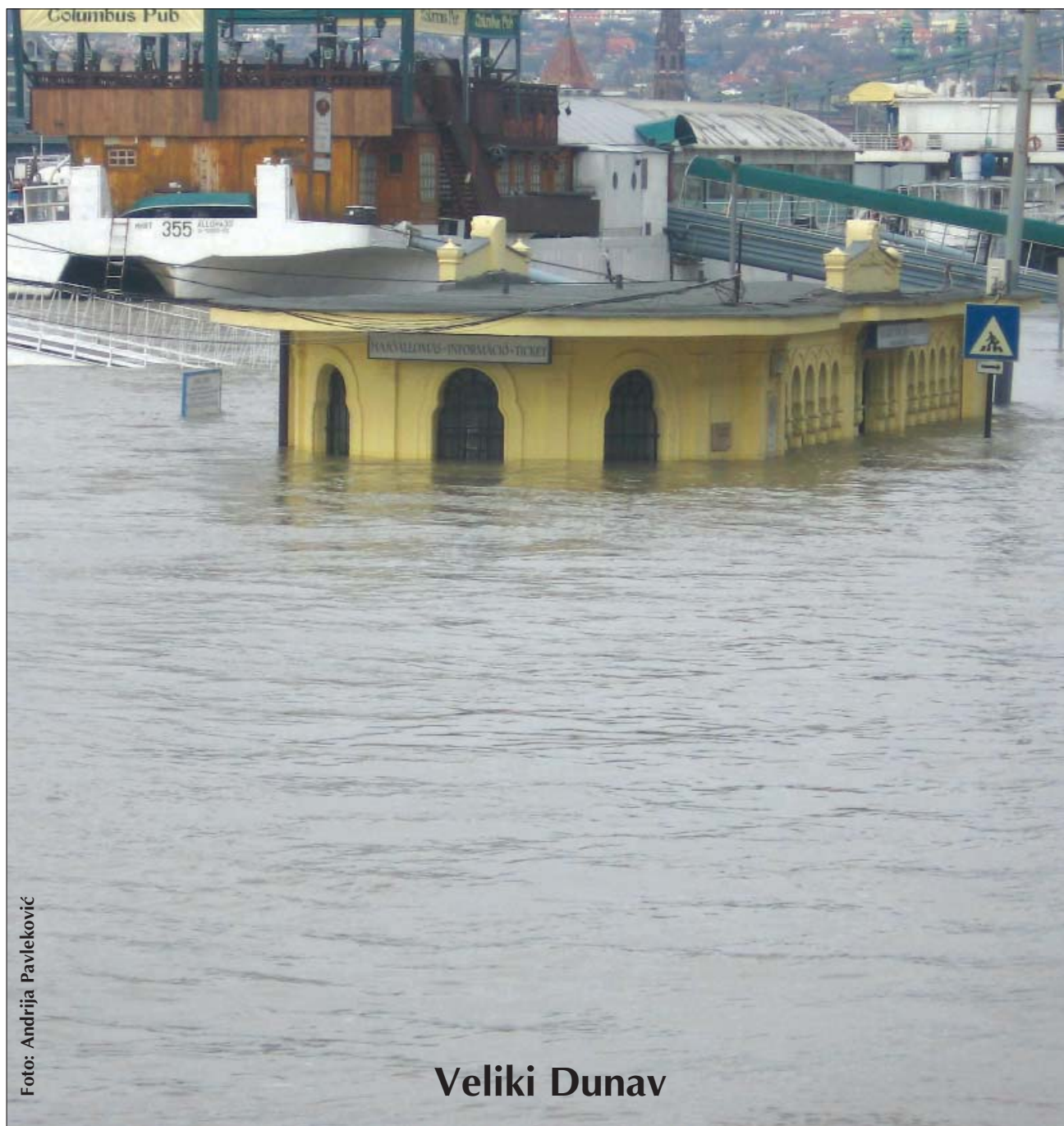

Foto: Andrija Pavleković

Veliki Dunav

Komentar

Lako je tuđim batom mlatiti koprivu

U Mađarskoj ima 20-ak raznih dionica. Njihova ponuda prema zapadnim ulagačima, pod kojima se podrazumijevaju špekulanti, a tko drugi, koji mogu biti i domaći, imaju istu osobinu – jedni i drugi budno prate buks-indeks. No gibanje mađarskog buksa ni najbolji domaći brokeri ne mogu predvidjeti, a često biva da ni oni sami ne mogu dati neku dobru prognozu glede kupnje odnosno prodaje dionica.

Ono što se pouzdano zna: ima vrlo mnogo brokerskih kuća gdje se kupuju i prodaju dionice.

U burzino zlatno doba čovjek kada je kupio ma kakvu dionicu, mogao je ostvariti dobit. No prije tri-četiri godine dionice su naglo pale i mnogi su ulagači propali. Znam i za takve koji su prokockali svoj stan u nadi za ljepšom sutrašnjicom. Golem novac u optjecaju, što je dobro za svaku državu, pa tako i Mađarsku. Naravno, strani ulagači mjerodavni su u ulaganju, pa o njima i nekim svjetskim pojavama ovisi gibanje buksa, na što utječu često i neočekivane pojave, primjerice, porast tržišne cijene nafte, neočekivane političke pojave, ekonomski slom u nekoj zemlji ... Dakle, sve ono o čemu mi, mali ljudi, nemamo pravodobnih informacija, pa se obično nađemo zatečeni i ne znamo na pravi način reagirati.

Najvažniji je čimbenik na burzi novac. Prije no što bi ma tko od vas krenuo kušati sreću na burzi, trebale imati „suvišan“ iznos, barem milijun forinti. Ispod tog iznosa, da se razumijemo, ne vrijedi ništa poduzeti. No vi ćete sada sigurno reći ma što je ovom čovjeku koji nas kljuka takvim nerealnim i suvišnim stvarima kada jedva jedvice vežemo kraj s krajem, kada se živi od mjeseca do mjeseca, a neki od zajma do zajma!

Budući da smo i mi pripadnici narodnosti, sastavni dio mađarskoga društva, zato neću otkriti nikakvu tajnu kada kažem: na burzi ćete sresti i pripadnike hrvatske narodnosti, i one sa skromnijim primanjima i one koji dobro zarađuju. Ovi zadnji kada kupuju dionice, čine to obično u većoj količini, kupuju u većem iznosu. Danas već nitko ne pita za novac. Nitko nije dužan o svom novcu dati računa. Postali smo pristojniji, normalniji i kulturniji, što nije mala stvar u razvoju ljudske civilizacije i bontona. Nekada obično i nerijetko smo u takozvanome socijalističkom društvu jedan drugoga upitali „kakva ti je mjesečna plaća“.

Riskantno je novac ulagati na burzi, no može biti i unosno, ali tada svaki dan valja pratiti buks, treba imati dobre živce, te novac koji je lako zarađen ulagati u kupnju dionica. Obični smrtnici zaradu stječu krvavo. Stoga ne bih nikome savjetovao da svoj novac ulaže na burzi iako će od brokera dobiti dobre savjeta prema onoj mađarskoj mudrosti: *Lako je tuđim batom mlatiti koprivu!*

No rizik ostaje vaš.

Đuro Franković

Glasnikov tjedan

Polako, ali sigurno približava se kraj predizborne kampanje i 9. travnja mađarski birači mogu izaći na birališta i reći koja je od političkih stranaka bila uvjerljivija u svojim predizbornim programima i obećanjima, kojoj su povjerovali da će im pružiti sigurnost, radna mjesta, bolji standard. Nakon nedjelje postat ćemo pametniji za sljedeće četiri godine ili ćemo morati do konačnih sigurnih saznanja pričekati još i drugi krug izbora?

Jedno je sigurno: za manjine u Mađarskoj, bar ako se rukovodimo predizbornim „obećanjima“ neće se mnogo toga promijeniti. Naša se zajednica i dio njezine civilne sfere, u prvom redu zemaljska krovna civilna udruga Savez Hrvata u Mađarskoj, sa svojim „podružnicama“ sprema za kongres koji će se održati 13. svibnja u Koljnofu. Predizborni skupovi održani su u dvije regije, u Gradišću i Podravini. Tamo su već odlučili koja su načela na kojima će njihov ogranak i njihovu regiju njihovi delegati predstavljati na kongresu. Kako čujemo, ima i prijedloga glede budućeg ustrojstva Saveza Hrvata u Mađarskoj s kojim je upoznato i Savezovo najviše vodstvo, a što će se doista dogoditi, saznat ćemo u Koljnofu. Zasada čekaju nas još sastanci u Zali, Baranji, Budimpešti i Bačkoj, na kojima bi se također trebale izabrati osobe koje će predstavljati svoje regije na sastanku u Koljnofu. Zanimljivo je kako je današnji Savez u pravnome smislu samo jedna od civilnih udruga

Hrvata u Mađarskoj, ali je ona istodobno i „s pristankom“ regionalnih udruga (takvih je zasada tri registrirane: Podravina, Zala i Gradišće, i tri neregistrirane „asocijacije“ ili regionalna ogranka Saveza Hrvata, kako ih od milja zovemo), zapravo „zemaljska civilna udruga Hrvata u Mađarskoj. Na žalost taj se položaj ne ogleda u veličini državne potpore koju Savez dobiva za svoje djelovanje. Davno su ga dostigle i pretekle mnoge udruge hrvatskoga karaktera, Hrvata u Mađarskoj. Gdje je izlaz iz ovoga pomalo paradoksalnog stanja, i kako Savezu vratiti staru slavu i ulogu koju je on kao društvena organizacija imao i koju želi povratiti upravo na izborima za manjinske hrvatske samouprave, i to postavljanjem svojih kandidata i postavljanjem jake državne liste koja bi trebala biti temelj buduće Skupštine Hrvatske državne samouprave. Bar to daju naslutiti politički odnosi snaga i pregovarački timovi.

I u ovoj tjednomu broju našega tjednika, poštovani čitatelji, naći ćete niz zanimljivih napisa. Koristim se prilikom da vas pozovem još jednom: nemojte zaboraviti naš poziv i priloženi ček iz prošlotjednoga broja Hrvatskoga glasnika, upućen pretplatnicima našega tjednika, čija je pretplata davno istekla. Pretplatite se na tjednik Hrvata u Mađarskoj i saznajte više. Mi smo iz tjedna u tjedan s najsvježijim informacijama i zanimljivim temama u vašim domovima.

Branka Pavić Blažetin

Rijeka Mura

Ispravak

U 12. broju Hrvatskoga glasnika među kraćim vijestima o Petribi objavljena je netočna informacija u svezi s petripskim dječjim vrtićem. Samouprava je donijela odluku samo o priključivanju ustanovama iz Pustare i Petribe, ali nije se raspravljalo o podučavanju hrvatskoga jezika u vrtiću. O tome načelnik Jože Kranic ima takve zamisli.

Bernadeta Blažetin

Most na Muri kod Kerestura i Kotoribe već nije samo san

U Keresturu je održan okrugli stol na kojem je objavljeno da samoupravi stoje na raspolaganju materijalna sredstva za izradbu planova mosta na Muri. Prema predviđanjima planovi bi trebali biti gotovi do 30. lipnja 2007. g.

U uredu keresturske mjesne samouprave 29. ožujka načelnik Lajoš Pavlic s osmijehom na licu izvijestio je nazočne da će započeti projekt izradivanja konačnoga plana mosta na Muri između Kerestura i Kotoribe. Dug je bio put do toga trenutka, reče načelnik, borba za ostvarenje sna žitelja i samouprava s obje strane Mure započeta je već više od jednog desetljeća. „Pokucalo se” na niz vrata, izrađena je investicijska studija čak o proširenju već postojećega željezničkog mosta, dok nije došla prava prilika. Godine 2003. europski Phare-CBC program podupro je izradbu uglednoga plana za izgradnju mosta na Muri za cestovni promet.

Mjesna samouprava sela Kerestura nastavila je borbu sa svojim partnerima, s općinom Kotoribom i Zalskom županijom, te opet je dobila pomoć od Europske unije u okviru programa Interrega III/a za susjedstvo. Dana 8. veljače 2006. potpisan je ugovor o potpori od 51.412.219 forinti, te potpora od mađarske Vlade 13.703.000 forinti, a uz projekt svoj udio dodat će samouprava u iznosu od 3.427.500 forinti.

Projekt, odnosno planovi trebali bi biti gotovi do 30. lipnja 2007. g.

Menadžment će voditi načelnik Lajoš Pavlic, povezna osoba između Kotoribe i Kerestura bit će Snježana Matoš, ravnateljica kotoripske škole i član poglavarstva, Živka Kociš je odgovorna za komunikaciju, Erika Sólyom Rác za administraciju, Erika Grabant Mesaroš za gospodarske poslove. U kratkome vremenskom roku raspisat

će se javna zaklada kako bi što prije počela izradba plana, nabava nužnih dozvola, usuglašavanje zakonskih propisa dviju država.

Na sastanku bili su nazočni i predstavnici susjednih županija: Josip Posavec, međimurski župan, Dijana Marcuš, dožupan, Blaženka Zvošec, načelnica naselja Kotoribe, Zoltán Bódog Kiss, predsjednik Skupštine Zalske županije te István Göndör, zastupnik mađarskog parlamenta.

Međimurski župan zahvalio je na trudu keresturskoj samoupravi i obećao svoje zalaganje kod hrvatskih nadležnih organa, a ujedno je spomenuo planove hrvatske i slovenske Vlade u svezi s izgradnjom hidroelektrane na Muri. Tim se težnjama Međimurska županija suprotstavlja i traži pomoć od Zalske županije da o tome zauzme isti stav, jer pogranična rijeka ima izrazite turističke mogućnosti.

Gosp. Kiss se suglasio s time, naime, i euroregija Mura – Drava, koja ima svoj odbor za ekologiju, želi to područje proglasiti parkom prirode. Predsjednik je još dodao da taj most prema predviđanjima najveću zadaću imat će kada će i Hrvatska postati članicom Europske unije.

Od nazočnih gostiju radovala se i načelnica naselja Kotoribe, koja smatra da će s mostom ponovno oživjeti one gospodarske, kulturne, prijateljske i rodbinske veze koje su postojale prije svjetskoga rata. Žitelji s desne obale Mure pozorno prate tijekom ostvarivanja mosta i rado će sudjelovati u izgradnji. *beta*

Sjednica Skupštine Zajednice podravskih Hrvata

U Martincima je 25. ožujka održana sjednica Skupštine Zajednice podravskih Hrvata. Na dnevnom redu bile su teme vezane za financiranje Zajednice. Predsjednik Zoltan Sigečan priopćio je izvješće o radu za 2005. godinu, i prihvaćen je proračun za isto razdoblje. Plan proračuna za 2006. godinu, koji su nazočni također usvojili, barata s približno istim brojkama kao i prethodni, s tim da se članovi vodstva nadaju kako će ove godine uspjeti osigurati više sredstava putem natječaja. Uspije li se u tome, svaka će forinta imati svoje mjesto, naime, Skupština je pripremila vrlo bogat plan rada za ovu godinu: tradicionalno natjecanje u kazivanju stihova u Martincima, susret osnovnih škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, dalmatinska večer u Šeljinu, proštenje u Starinu, Dan sela u Križevcima, Martincima, Potonji, Novom Selu i Brlobašu, hodočašće u Mariju Bistricu, tjedan hrvatskoga jezika u Martincima, te potpora održavanju veza između zbratimljenih škola iz Podravine i Hrvatske.

Skupština je obavila neke od priprema za kongres Saveza Hrvata, koji će se održati 13. svibnja 2006. u Koljnofu. Raspodijeljeno je 16 mandata po naseljima, s koliko će ukupno raspolagati Podravina na tome skupu. Starinac Nandor Dudaš izabran je za člana nadzornog odbora na mjesto preminulog Marka Pedrovca.

Na sjednici je rečeno kako je vrlo važno pravodobno početi pripreme za mjesne izbore, koji će se po svoj prilici održati na jesen. Upozoreno je da su se promijenili važeći propisi i da se manjinske samouprave više neće moći integrirati u mjesne samouprave. Skupština je u proračunu za ovu godinu stavila na stranu posebnu svotu za potrebe izbornih priprema.

Od zanimljivijih tema sa sjednice izdajamo prijedlog Đuse Dudaša da se u starinskoj crkvi potpomogne postavljanje barem jednog natpisa na hrvatskom jeziku, kako bi se očuvao spomen starinskih Hrvata koji su svojim dragovoljnim radom i samostalno prikupljenim sredstvima podigli tu građevinu.

t. k.

Keresturski načelnik Lajoš Pavlic i predstavnici susjednih županija promatraju kartu s naznačenim mjestom budućeg mosta

SUMARTON – Na posljednjoj sjednici Predsjedništva Društva Horvatov kre Mure, sa sjedištem u Sumartonu, predsjednik Ladislav Gujaš zatražio je da ga se razriješi u obnašanju spomenute dužnosti. Razlog je tome promjena radnoga mjesta, a ono mu je u Vlašićima na otoku Pagu gdje je ravnatelj Odmarališta Saveza Hrvata u Mađarskoj. Rečeno je da će se novi predsjednik izabrati na redovitoj skupštini Društva koja će se održati 7. travnja u Sumartonu. Društvo Horvatov kre Mure osnovali su pomurski Hrvati koji žive u sedam pograničnih mjesta u Republici Mađarskoj, kako bi usčuvali jezik, kulturu i druge stečevine hrvatstva na ovim prostorima.

BUDIMPEŠTA – Bivše komunističke zemlje Europe i nadalje su nostalgичne prema bivšem poretku, izvijestio je Institut za socijalna istraživanja (TARKI) u Budimpešti nakon istraživanja provedenog u 11 zemalja. Prema ispitivanju, u Češkoj, Estoniji, Sloveniji, Bjelorusiji, Poljskoj, Slovačkoj, Bugarskoj, Ukrajini, Mađarskoj i Rumunjskoj četvrtina stanovništva priželjkuje povrat bivšega komunističkog poretka (24 posto), druga četvrtina se izjasnila za demokraciju (28 posto) i jedna trećina je ravnodušna prema sadašnjem poretku. Ispitivanje „Barometar nove Europe“ TARKI je proveo 2005. godine, tijekom čega je izmjerio naklonosti stanovništva prema političkim režimima u 11 bivših komunističkih zemalja. „Češka je jedina zemlja u kojoj je demokracija dobila većinu s 52 posto, a Estonija je druga zemlja najsklonija demokratskom poretku s 37 posto, precizira TARKI. Na dnu popisa se nalazi Rusija sa samo 13 posto sklonih demokraciji i 36 posto za bivši poredak. Uz Ruse najnostalgичniji su prema komunizmu Bugari (38 posto) i Slovaci (31 posto). Mnogo je ravnodušnih u Bjelorusiji (52 posto), Sloveniji (48 posto), Ukrajini (43 posto), Poljskoj (42 posto) i Mađarskoj (38 posto). Promjene poretka u tim zemljama zbile su se tijekom 90-ih godina. Nakon toga u svibnju 2004. Češka, Estonija, Slovenija, Poljska, Slovačka i Mađarska postale su članice Europske unije. Bugarska i Rumunjska trebale bi ući u EU 2007. godine.

Intervju

Inga Klemenšić donedavna predsjednica Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj

Dvanajst ljet na čelu gradišćanskoga pokreta

Razgovor vodila: Timea Horvat

Ime Koljnofke Inge Klemenšić čez 12 ljet je u svakom gradišćanskom naselju postalo pojam za omladinsko gibanje. Malogdo ju ne pozna, a i danas se pravoda gustokrat spominja u regionalnom mladenačkom krugu, jer karkako bi željili polipšati, ona i nje pomoćnici su izgazili takozvani hrvatski put na kom su se našli mnogi naši studenti, dijaki i simpatizeri. Kako smo o tom već pisali, ona je lani, naglo, položila funkciju predsjednice Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj. Od 27. januara, s izborom na generalnoj sjednici, i službeno je imenovan novi peljač DGMU-a, u osobi Petrovišćana Rajmunda Filipovića. Ov razgovor je napravljen s donedavnom glavnom junakinjom gradišćanske omladinske scene, djelomično i zavolj prošlosti, ali nikako ne za oproštaj ...

Je li ti odlanulo sada kad je konačno predana omladinska štafeta?

– Odlanulo mi je zapravo zato kad već ne moram misliti na to, kad, kamo moram putovati, što moram organizirati, koga moram poiskati za kontakt, u koje vrime moram sjednice držati, plakate nositi, tabore prirediti, bojati se da sve bude u redu, da se ništ čemernoga ne stane i da sve bude poteklo kako i mora. Iako su ljudi mislili da to kod mene ide prez problemov, ja već nisam bila sigurna u tom. Hvala Bogu, u naši tabori

nisam imala nigdar poteškoć, a današnji mladi su jur moji bivši učenici, negdašnji diozimatelji čitalačkih taborov, različiti hrvatskih priredab. Tako sam imala i poštenje od njih, a to je bilo bojsek važno i pri naši ljetni sastanki. Iako mislim da je današnja mladina sasvim drugačija nego što smo mi bili prlje deset ljet. Oni su hrabreniji, ne poznaju ili neće primiti granice, tako kod njih ne postoji rič „ne“. A morebit je to i pametnije, jer na ov način se znamda otvaraju i zaprta vrata u budućnosti. S otpovidanjem predsjedništva, tako ćutim da mi je završen jedan period života.

Ako smo jur kod tvojega žitka, ja se spomenem jedne tvoje izjave: „Moj žitak bi čisto drugačije izgledao ako ne bi bila u ovom gibanju ...“ Kako se ovo podrazumijeva?

– Na ovo sam većputi mislila. Moguće da bi bila već vrime na doma s mojom familijom, mislila bi bila već na sebe (kako i drugi) i ne bi morala na hrbat zeti cijelo Gradišće. Ja sam gor takav tip ki neće svoje probleme i poteškoće povidati drugim, izliti na druge. I zato moram sve sama udjelati. U peljanju našega društva sam isto spala u tu jamu. Kriva sam u tom da nisam se znala bolje i jače boriti, nisam tuketala na ona vrata kaj bi moguće, ali ne, dostala bi veću podršku. Nisam dovoljno menadžirala društvo, nisam se dičila u svakom kutu s našimi priredbami, rezultati, a to jednomu človiku, ki vani stoji iz svih djel, more i tako izgledati da je sve u najvećem redu, sve najbolje teče. A negda negda nije bilo tako!

Što je za tebe ostalo iz ovih minulih ljet? I zapravo što je Klemenšićev društveni jerb?

– Ako bi sada vrgla negativne i pozitivne stvari na vage, gvišno bi bila pozitivna strana teža. U prošlom periodu sam upozнала zvanaredne ljude širom Gradišća, mogla sam sudjelivati s takovimi osobami ke živu za hrvatstvo, kim je najvažnije to da si očuvaju materinski jezik, kulturu i običaje našega naroda. S njimi skupa smo napravili 12 taborov, na kom je diozimalo ukupno jezero mladih iz cijele naše regije. A ča me najveć veseli, bili su sudioniki našega tabora većkrat i mladi iz drugih regijov i držav (iz Austrije, Slovačke, Hrvatske). U ovi tabori su se naši mladi upoznali, neki su se med njimi zaljubili i danas jur živu u sričnom hištvu. Imaju i dice

PEČUH – U organizaciji Matice hrvatske Pečuh i Organizacije baranjskih hrvatskih samouprava, 21. travnja u povodu Đurđeva i Markova priređuje se bal u Restoranu laterum. Svira Orkestar Podravka iz Martinaca, a ulaznica s večerom stoji 4000, bez večere 1500 Ft. Organizatori obećavaju bogat prigodni program i bogatu tombolu. Prijave se očekuju do 18. travnja na telefonima 06 30 4110461 ili 06 20 9571244.

ZAGREB – Hrvatski slavistički odbor Hrvatskoga filološkog društva organizira *Četvrti hrvatski slavistički kongres* koji će se održati od 5. do 8. rujna 2006. godine u Varaždinu i Čakovcu. Na Kongres se očekuju kroatisti i slavisti iz cijeloga svijeta, pa tako i iz Republike Mađarske i njezinih slavističkih i kroatističkih studija.

BARAČKA – Na XIX. smotri dječjega plesa, priređenoj u Barački (Nagybaracska) 15. ožujka, sudjelovalo je 14 folklornih skupina iz sedam bačkih i baranjskih naselja. Sudionici (domalo 270) prikazali su hrvatske, mađarske, romske i njemačke plesove. Hrvate su zastupali: Dječja plesna grupa iz Kačmara, Plesna skupina „Vada“ iz Novog Mohača, svirač Zoran Barić iz Santova, Dječja plesna skupina „Rokoko“ iz Čikerije. Svi su dobili skroman poklon i spomenicu. Organizatorima, baračkom domu kulture, zahvaljujemo na trudu.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava VIII. okruga 24. ožujka priredila je Hrvatsku kulturnu večer u predvorju Hrvatske osnovne škole i gimnazije u Budimpešti, na kojoj je nastupilo Folklorno društvo Hrvatskoga kulturnog centra Bunjevačko kolo iz Subotice. Subotički su Hrvati u svome programu i na repertoaru imali niz poznatih plesova, tako bunjevačko momačko kolo, slavonske pjesme i plesove, pjesme i plesove iz Baranje, Banata, zapadne Hercegovine, Zagorja, poznati i svima dragi stari splitski ples te pjesme i plesove iz Međimurja.

JURA – U mađarskom gradu Juri (Győr) od 24. travnja do 4. svibnja održava se međunarodni festival Mediawavew, a poziv na sudjelovanje upućen je dokumentarnom filmu hrvatskog redatelja Branka Ištvančića „Izgubljeno blago“ da sudjeluje u konkurenciji za festivalsku nagradu. Posrijedi je film koji je nastao u produkciji Dokumentarnoga programa HRT-a 2005. godine, a do danas je s uspjehom sudjelovao i prikazan na petnaestak međunarodnih festivala.

Poljoprivredni sajam

Predstavnici Međimurja i Pomurja nazdravljaju dobroj suradnji

Organiziranje XII. poljoprivrednog sajma Narodnosne udruge za unapređivanje Pomurja zapravo je već rutina, no iz godine u godinu javljaju se novi sadržaji.

Pomurski poljodjelci, koji se bave uzgojem kukuruza, žitarica, bobičastog voća, svinja i peradi, rado posjećuju sajam na kojem se održavaju stručni okrugli stolovi, predstavljaju se novi poljoprivredni alati, zaštitna sredstva i razne druge potrepštine.

Ovogodišnji sajam, na kojem je bilo 42 izlagača, otvorio je András Pasztohy, državni tajnik Ministarstva poljoprivrede, a nazočne je pozdravio predsjednik udruge Stjepan Tišler. Ni ovogodišnji sajam nije mogao proći bez gostiju iz Međimurja. Udruga obrtnika Donje Dubrave na starome mjestu je postavila svoj štand na kojem su izlagali poduzeća: Obuća Benko, pilana Rusak, Ekološko gospodarstvo „Sabol“, Ma-Sa Kotoriba d.o.o. Od njih je ovom posljednjem dodijeljena nagrada za bio-sokove od voća i povrća.

Na okruglome stolu s tematikom „Mogućnosti natječaja u unapređivanju ruralnog područja“ bili su nazočni i predstavnici gospodarskih organa Međimurske županije: Marijan Novak, ravnatelj Regionalne razvojne agencije Međimurja, Slavko Maltak, predsjednik Obrtničke komore Međimurske županije, Marijan Varga, načelnik donje Dubrave, i Stjepan Rusak, predsjednik Udruge obrtnika Donje Dubrave. Gosti iz Hrvatske zanimali su se za Sapardske programe, koji su sada aktualni u Hrvatskoj, te mogućnosti europskih fondova za unapređivanje seoskog turizma.

Kod štanda Ma-Sa d.o.o. odista je bilo stiske. Mnogi su se posjetitelji sajma interesirali za bio-sokove.

Vlasnica poduzeća Ana Milovanović govorila je o okolnostima osnivanja tvrtke Ma-Sa:

– Tvrtku smo osnovali 1998. g. kada sam i ja i muž ostali bez posla. Moj je suprug bio alatničar, proizvodio je alate za prehrambenu industriju. Razmišljali smo o tome da u okoliču na mnogo mjesta uzgajaju voće i povrće pa bi se moglo nešto s tim raditi. Osim toga muž je bio bolestan od raka i stalno smo odlazili u Austriju nabavljati njemu sokove od cikle i druge prirodne sokove. Od tada smo se okrenuli zdravoj hrani. Mislili smo da to možemo i sami napraviti. Treba samo mlin, hidraulična preša, pasterizator te voće i povrće. To sve moj muž izrađuje. Dali smo oglas da nam proizvođači dovoze voće i povrće. Ne treba ni mnogo radnika, sve radimo sami, jedino uzimamo sezonske radnike, većinom u jesen. Tržište smo pronašli u blizini, odlazili smo na sajmove i nudili robu, dobri glasovi su se proširili, danas već velik dio dućana za zdravu hranu u Zagrebu opskrbljujemo mi. Hvala bogu, u Hrvatskoj ima dosta sajмова upravo za zdravu hranu. Sve više ima osviještenih ljudi i zbog toga nema problema s plasmanom. Sok svake godine istražuje Zavod za javno zdravstvo, a tražili smo i dodatna istraživanja za aditive, i dobili smo vrlo dobre rezultate. Otpad od voća (koru, koštice) možemo staviti u kompost, i to će biti također vrijedno za poljodjeljike.

Od otkupa voća do punjenja u boce sve radimo sami i iz toga se može živjeti malo bolje iznad prosjeka, ali mi svake godine ulažemo. Naša tvrtka u Sepetniku već drugi put dobiva nagradu, i vrlo sam sretna zbog toga.

beta

Hrvati u Kapošvaru

Aktivni kapošvarski Hrvati na čelu s predsjednikom Hrvatske samouprave Markom Kovačem

Marko Kovač

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Kapošvara i ove je godine u suradnji s ostalim manjinskim samoupravama u tome gradu i s kulturnim udrugama održana druga po redu tradicionalna folklorna večer u sklopu proslave Dana narodnosti u Kapošvaru, koju su svojom nazočnosti uveličali kapošvarski gradonačelnik Károly Szita, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Stanko Nick sa suprugom Mirjanom, konzul savjetnik generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Njikoš-Pečkaj sa suprugom, te drugi mnogobrojni uvaženi gosti sa svih strana Mađarske.

Govoreći o manjinskim samoupravama,

Marko Kovač je naglasio kako u Kapošvaru djeluju četiri manjinske samouprave, ali u gradu žive pripadnici svih zakonom priznatih nacionalnih i etničkih manjina koji čine umalo 7% ukupnoga stanovništva Kapošvara, kaže statistika, ali se zna kako je manjinaca znatno više. U Mađarskoj, veli Marko Kovač, domalo 20% stanovništva čine pripadnici nacionalnih i etničkih manjina. Pozvao je pripadnike manjina na mjesne i manjinske izbore, neka se izjasne, neka otiđu glasovati za manjinske zastupnike i za njihove samouprave. Jer ako birači, manjinski birači ne odu glasovati, time će pokazati kako oni i ne postoje, kako ne postoji ni njihova kultura ni njihov jezik.

Gradonačelnik Károly Szita pozdravljajući okupljene u Gradskom središtu za kulturu, kazao je kako se ove godine 15 puta održava tradicionalni Proljetni festival u Kapošvaru, a po drugi put u sklopu Proljetnog festivala narodnosna večer, koje su lani pokrenule manjinske samouprave grada Kapošvara, hrvatska, njemačka, poljska i ciganska. Mnogi osjećaju koliko je važno očuvati materinski jezik, kulturu i običaje, samosvojnost. Sve to obogaćuje mađarski narod i državu. Iako Kapošvar ne može reći kako u njemu živi velik broj pripadnika nacionalnih i etničkih manjina, nije bitan njihov broj, već činjenica kako oni žele sačuvati svoj jezik, pokazati svoje običaje i posredovati svoju kulturu. Stoga se i nadam kako će narodnosna večer,

Hrvatski veleposlanik dr. Stanko Nick s virovitičkim tamburašima

koju priređujemo po drugi put u sklopu kapošvarskoga Proljetnog festivala, postati tradicijom.

Podravec

Slijedio je bogat kulturni program u kojem su nastupili brojni izvođači: KUD Polonez iz Budimpešte, KUD Khelipeske Rom iz Pečuha, Folkloriši iz Miklósija, Njemački pjevački zbor Jesenska ruža iz Kapošvara, Plesna skupina Crystal i, veoma uspješno, KUD Podravina iz Barče pod vodstvom Stjepana Jankovića i uz pratnju virovitičkih tamburaša. Barčanski su Hrvati pokazali kako vole pjevati i plesati, a svojom prekrasnom podravskom nošnjom pokazali su narodno bogatstvo i stoljetnu vještinu ruku Hrvata koji naseljavaju obalu Drave. bpb

KUD „Podravina“

SUBOTICA – Rok-legende šezdesetih godina, mađarska skupina „Omega“, opet će, nakon 25. godina, nastupiti u Subotici, u okviru svoje europske turneje. Od prvog hita 1966. godine, preko klasika mađarskog roka, pjesme „Deset tisuća koraka“, „Zlatokosa“ i drugih, do danas grupa je snimila 30-ak albuma. Budući da je na zadnja tri koncerta održana na Népstadionu u Budimpešti pribivalo po 70-ak tisuća gledatelja, može se reći da su oni dio mađarske povijesti. U organizaciji lista Magyar Szó, Mađarskoga nacionalnog vijeća i mjesne samouprave, Omega će nastupiti u subotu, 15. travnja, u Dvorani športova u Subotici s početkom u 20 sati.

Dubrovnik u Budimpešti

Kako nas je obavijestio veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, dr. Stanko Nick, u drugoj polovici svibnja i početkom lipnja u Budimpešti se organizira niz priredaba pod zajedničkim nazivom Dubrovnik u Budimpešti.

Tako se između ostalog organizira Fotoizložba „Dubrovnik u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti“ na kojoj će javnosti biti predstavljeno 20-ak fotografija o povijesnim znamenitostima, iz područja arhitekture, povijesni dokumenti, o obnovi tih znamenitostima i Dubrovnik nakon Domovinskog rata, te o turističkim potencijalima grada koji je u svijetu poznat kao biser Jadranske obale. Ova izložba će biti prikazana mađarskoj javnosti u Institutu za srednjoeuropsku kulturu.

Priredit će se i izložba Dubrovačkih slika, izložba slika poznatih dubrovačkih kolorista u suradnji dvaju Ministarstva kulture, Republike Hrvatske i Republike Mađar-

ske, a domaćin će biti VI. okrug grada Budimpešte. U suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom organizirat će se i turističko predstavljanje Dubrovnik u restoranu Mare Croaticum, uz nastup klape, prikaz promidžbenog filma o turističkim potencijalima i ponudi Dubrovnik, te prigodna gastronomska večer. Neće izostati ni klasična glazba, a predstaviti će se i poznata zbirka Židovskog muzeja u Dubrovniku, uz predavanje Ivane Burdelez, i nastup židovskoga glazbenog sastava iz Budimpešte. Izložba Tintorettove restaurirane slike (s otoka Korčule), a moguće je da će biti izložena i Tizianova slika iz Dominikanskog samostana. Sve ovo svakako će pobuditi zanimanje mađarske likovne javnosti, kao i relikvija sv. Ladislava te prigodno predavanje o odnosima Ugarske i Dubrovnik. Dio je to programa koji su trenutno u pripremi i za koje organizatori očekuju veliko zanimanje mađarske javnosti.

Zanimljivo

Antun Nemčić rodio se u mađarskom naselju Edde

Ovih sam dana saznala kako su kapošvarski Hrvati, Hrvatska samouprava i Zemaljsko društvo hrvatsko-mađarskoga prijateljstva otkrili i potvrdili kako se veliki hrvatski književnik Antun Nemčić rodio u naselju Edde, na 30-ak kilometara udaljenosti od Kapošvara. Iz Hrvatske je stigla molba Zemaljskom društvu hrvatsko-mađarskoga prijateljstva da se istraže korijeni Antuna Nemčića. Poticatelj je bio Zoran Hemon, muzeolog grada Križevca i član Družbe Hrvatskoga zmaja. Prema Marku Kovaču, predsjedniku Zemaljskoga društva hrvatsko-mađarskoga prijateljstva, posredovala je članica Društva Helena Hećimović te je počelo istraživanje na terenu.

Nakon dvomjesečnog rada u arhivima grada Kapošvara, Nagyberkija i istraživanjem

zemljišnih i crkvenih knjiga sa sjedištem u Kapošvaru, Vespriimu, Marko Kovač došao je u Osztopán, Somogyjád i Edde. Temeljem informacija dobivenih iz Križevaca, u arhivu župe u Osztopánu, svećenik János Sudár našao je dokument i podatak iz 1813. godine u kojem piše kako se 14. siječnja 1813. rodio u Eddeu Nemcsity Antal, od majke Rozálie Huszár. U knjizi su navedeni i sveci zaštitnici Antuna Nemčića, sv. Ivan Nepomuk, sv. Antun, i sv. Vilim.

Nakon tih saznanja Marko Kovač i svećenik János Sudár potražili su Jánosa Megyerija, načelnika naselja Edde, koji se dogovorio s muzeologom Zoranom Hemonom o postavljanju dvojezične spomen-ploče na zid crkve u Eddeu. Svečanost će biti upriličena 28. svibnja ove godine. *bpb*

PEČUH – ĐAKOVO – U organizaciji Matice hrvatske Pečuh, 6. travnja organiziran je izlet u Đakovo. Izletnici su pogledali Đakovačku katedralu, posjetili prostorije Matice hrvatske Osijek te Muzej Slavonije i Baranje, a program je ostvaren uz potporu Hrvatske državne samouprave i Gospodarske komore Osijek. Putni trošak po putniku iznosio je 50 Ft, a učenici pečuške hrvatske škole putovali su besplatno.

Trenutak za pjesmu „Pisah se“

(oko 1100.)

V ime Otca i Sina i Svetoga Duha.
Az opat Držiha pisah se
o ledinje juže da
Zvanimr, kralj hrvatski
v dni svojen
v Svetuju Luciju.

Da iže to poreče,
klni j Bog
i dva na desete apostola
i četire evanjelista
i svetaja Lucija.
Amen.

Az opat Dobrovit
zdah crjekav siju
I svojeju bratiju s devetiju
v dni kneza Kosmata
obladajučago vsu Krajinu.

(S Bašćanske ploče)

Prisičko folklorno društvo *Zviranjak* u suradnji s Hrvatskim kulturnim i dokumentarnim centrom u Austriji, srdačno Vas poziva 17. aprila, na Vazmeni pondiljak u prisički kulturni dom početo od 15 uri

na prezentaciju
PRISIČKE PJESMARICE.

Jačke je pobrao, zabilježio i obradio Mirko Berlaković, izdavač je HKDC, a na priredbi nastupaju folkloristi Zviranjka.

Iz povijesti (našega) tiska hrvatskog tiska –
Naše novine

O predstojećim izborima 1947. godine

„Naša prava na izborima”, pod tim naslovom donose napis „Naše novine” 11. kolovoza 1947. godine (23. broj), dok podnaslov glasi: „Za Južne Slovene izbori su put ka pravima i ravnopravnosti”. Izborna kampanja je u punom jeku ... naša Zemlja je obuhvaćena izbornim agitacijama, u svim većim i manjim mestima održavaju se predizborni zborovi, na njima političari, javni radnici, partijski agitatori i stranački korteši govore o ciljevima svojih partija ili stranaka.

Organizacija Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj, takozvani Antifašistički front južnih Slavena objavljuje svoj program, u kojem između ostalog ističe borbu za bolji život:

Front je uneo u svoj program i borbu za materijalno poboljšanje života Južnih Slavena na prvom mestu da svi Južni Sloveni siromašni radnici i poljoprivrednici dobiju zemlju ili kuću.

Front se borio za nacionalnu slobodu i prava: *Dakle, Antifašistički front Slovena veran svom narodu i rezoluciji koju je doneo na I kongresu, nastavlja upravo sa borbom za nacionalno pravo Južnih Slavena.*

„Naše novine” 1947. godine pišu:

Mnogi naši siromašni zemljoradnici i poljoprivredni radnici nisu dobili agrarnom reformom zemlju. Umesto da obrađuju svoju zemlju koja im agrarnim zakonima pripada, naši siromašni zemljoradnici i poljoprivredni radnici primorani su da odlaze u nadnicu i da obrađuju tuđu zemlju. U napisu se traži i „električno osvetljenje, elektrifikacija naših sela”.

Mi tražimo da naši siromašni zemljoradnici i poljoprivredni radnici dobiju zemlju koja im po zakonu o agrarnoj reformi pripada.

Hoćemo da u parlamentu i opštinama, policiji i sudovima imamo svoje predstavnike.

Matija Filaković iz Santova objavljuje članak pod naslovom „Naši zemljoradnici o izborima” u kojem iznosi:

Svi slojevi našega naroda podjednako pažnjom prate razvoj predizborne borbe, jer znaju da od pravilnog gledišta glasača i njihove demokratske nastojenosti zavisi u mnogome nacionalna sloboda i bolji život našeg naroda.

Mi Južni Sloveni svesni smo toga. Čvrsto se zbijamo u redove AFS-a, na čelu sa drugom Antunom Robom.

Odabrao: Đuro Franković

Židanci u Petrovom Selu

„Mornari” pozvali u smih publiku

Po odličnoj premijeri u domaćem Hrvatskom Židanu i nastupom va Undi, židanska glumačka garda je dospila i u Petrovo Selo 26. marcijuša, nedilju. Na to otpodne je palo i nogometno prvenstvo momčadi spomenutih sel u županijskoj ligi ter tako mogli bi reći da zadnja nedilja prošloga miseca je u potpunosti potrošena u Petrovom Selu sa Židanci. Dokle je na igrališću pobijedio domaći športski tim, u kazališću prez sumlje su zavladaali gosti. Mjesni kulturni dom se je skoro napunio jer dobre visti o ovom kusiću jur prlje su pohodile naše selo, poki-dob znatni dio petrovskih igračev je bio nazoči i na židanskoj premijeri pak se je proširilo med ljudi da je vridno dojt i pogledati ov šalni igrokaz Joška Weidingera. Autor je jako poznat i u Pinčenoj dolini, kad u projudći ljeti i petroviska grupa je prikzela ter igrala od njega ku-tu komediju. Igrokaz *Mornari ahoi*, kako smo o tom jur pisali, je stvarao zvanarednu tešku zadaću pred Židance, jer potribuje čuda glumcev i dost jaku koncentraciju zavolj dužine kusića. Uza to malo razvličene dijaloge pobludu stalna gibanja na pozornici, šalne zgoditke. Mornari, aduti ovoga igrokaza, Jakob Kumanović i Joško Ravadić i ovput su fantastično formirali svoje uloge i največkrat su oni isprovocirali iz publike smih i aplauz, ali u tom nisu zaostale ni amerikanske dame Zita Horvat kot i Marija Kolnhofer. I to smo jur upametzeli da jur ne teče sve po grčevitom znanju teksta nego su glumci imali jur vekšu hrabrost igrati, paradirati, uživati u vlašči uloga, a neke scene su očividno i sami jako

uživali. Židanci su prošle nedilje podarili par ur bezbrižnosti, veselja i austrijskim gledateljem u Dolnjoj Pulji.

-Tiho-

Sliva Jakob Kumanović ter
Joška Ravadić kot mornari, dvojki

Bogatstvo ...

Učenci salantske škole 1949. godine

STARI GRAD – Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj na 7. april, petak, je pozvalo u ov grad zastupnike gradišćanskih sel. Cilj ovoga zvanarednoga sastanka je da se izaberu regionalni delegati na Kongres Saveza Hrvata u Mađarskoj, koji je predvidjen 13. maja, subotu, u Koljnofu.

SAMBOTEL – Gradska škola Mihály Vácija, u koj se jur treće ljeto podučava i hrvatski jezik, ljetos slavi 25. obljetnicu svojega postojanja. K ovom jubileju tako se priključuju različite priredbe. Nedavno je bilo u gradu natičanje iz nimškoga i engleskoga jezika, i ti rezultati i ocjene budu proglašeni 7. aprila, petak, u dotičnoj školi. Prateći događaj će biti kao i dar za uspješne školare, hrvatska plesačnica, ku će održati petroviski tančoši i svirači Hrvatskoga kulturnoga društva Gradišće.

PRISIKA – Školski tančoši kulturnoga društva Zviranjak, s kimi je folklorni fundamenat položila pokojna Nikoleta Kircknopf, javili su se na I. Željezožupanijsku smotru i kvalificiranje dičjih folklornih ansamblov, ka se priređuje 9. aprila, nedilju, u sambotel-skom Županijskom kulturnom i omladinskom centru (MMIK). Mali Prisičani, kih 20 dice, pod peljanjem Anamarije Erdódi ter Andike Dór predstaviti će pred stručnim skupom Gradišćanske tance.

KOLJNOF – Partnerska škola Vukovine (Buševca), na čelu s direktorom Krešimrom Matašinom, predložila je koljnofsku školu u Hrvatskoj za projekt Alpe – Jadran, pod naslovom „Igra prijateljstva“. Tako školari koljnofske škole s prijatelji iz Buševca skupa bi sudjelovali na otoku Pagu, od 22. do 24. septembra, u natičanju šaha, nogometa, rukometa i košarke. Da ov gradišćansko-hrvatski projekt odobri i Ministarstvo obrazovanja i kulture RH, u pratnji političke delegacije će dospiti peljač vukovinske škole 10. aprila, pondiljak, u koljnofsku školu da formiraju konkretne zamisli u svezi s projektom i da se potvrđuje skupna volja za kooperaciju.

SAMBOTEL – Samouprava grada je 5. aprila, srijedu, održala prezentaciju "Europskoga kulturnoga puta sv. Martina" i tom prilikom je svetačno potpisan sporazum o sudjelivanju tih naselj, ka naliže ov projekt. Priredba je organizirana u okviru Interreg III/A, u programu za susjedne države Slovenija, Hrvatska, Ugarska.

Uspjeh starinskih učenika na jezičnom ispitu

Učenici osmog razreda starinske osnovne škole, Oršolja Bite, Estera Borbaš i Petar Sabo, potkraj ožujka u Baji položili su osnovni stupanj državnog ispita iz hrvatskoga jezika.

– Temelj uspjeha na ispitu jest građivo koje smo tijekom osam godina obrađivali na satima hrvatskoga jezika, ali za ispit smo se i posebno pripremali – kaže nastavnica Rózsika Kedves.

– Školsko građivo i program ispita, naravno, ne podudaraju se, stoga je bilo potrebno organizirati posebne sate. Ta smo zanimanja držali najčešće poslijepodne od 14 do 16,30 sati. Smatram da je velik uspjeh što su troje od osmero učenika, koliko ih pohađa osmi razred, položili jezični ispit. Tome treba dodati da je bilo još i većeg interesiranja, ali neki učenici nisu imali pravo polaganja jer nisu navršili 14. godinu života, a jedna je učenica odustala zbog toga što je primljena u hrvatsku gimnaziju, gdje će imati prilike i poslije položiti jezični ispit.

Učenica Oršolja Bite kaže da se odlučila za

Oršolja Bite, Estera Borbaš i Petar Sabo s nastavnicom Rózsikom

polaganje ispita iz ljubavi prema hrvatskom jeziku. S jedne strane, htjela si pribaviti dokaz o tome da nije uzaludno učila jezik osam godina, a s druge strane, smatra da joj poslije u životu, na poslu ili prilikom putovanja i te kako može dobro doći položeni jezični ispit i znanje koje stoji iza njega.

t. k.

Plesni tabor u Lukovišću

Od 7. do 9. travnja ove godine pečuški KUD Tanac priređuje za sve zainteresirane plesni tabor u Lukovišću i u okolnim naseljima. Voditelj KUD-a Tanac pri organiziranju smatrao je važnim da se tabor održi u Podravini, naime, tamo još žive ljudi koji najbolje mogu približiti kulturu podravske Hrvata. Trodnevni seminar vezan je za kulturu onih Hrvata koji su živjeli ili još i danas žive pokraj Drave. Plesni tabor organiziran je zato da članovi folklornih društava, a i rukovoditelji i svi zainteresirani, dobiju uvid u nekadašnji život podravskog puka. Organizatori svim sudionicima žele predstaviti podravske običaje, nošnje, plesove, pjesme, a jednako tako i značajke glazbe.

Na seminaru će sudjelovati i razni umjetnici iz Podravine, tako: Pavo Gadanji, Ženski pjevački zbor Korijeni, Tamburaški sastav Biseri Drave, KUD Tanac. Osim toga u taboru će biti i priznati koreografski bračni par iz Budimpešte Ildikó Tóth i Zoltán Farkas. Oni će predavati tehniku plesa. O pjesmama,

običajima i plesovima predavanja će održati József Szávai, voditelj KUD-a Tanac, a pomoći će mu i njegovi plesači. Osim pjesme i plesa sudionici će imati priliku pogledati i lukovišku zavičajnu kuću.

Plesni će se tabor, inače, nastaviti jer organizatori već rade na tome da od 23. do 26. lipnja ove godine u Martincima održe i drugi dio seminara.

Sve informacije možete dobiti na telefonskom broju 36 30 9391 620 ili na www.tanac.hu.

Zainteresirani se mogu prijaviti e-mail-om (info@tanac.hu) ili putem pošte: 7762 Pécsudvard, Széchenyi u. 12.

Renata Božanović

Pozivnica

Igrokazačka grupa Petrovoga Sela Vas srdačno poziva na PETROVISKU SVADBU 23. aprila, nedilju. Prva predstava starih svadbenih navadov počinje u kulturnom domu u 15 uri, a drugi spektakl se začme u 19 uri.

Budite naši svati i gosti, i čutite se dobro na pravoj svadbi!

Stručni dan gradišćanskih pedagoga

Na uri hrvatskoga jezika u Bizonji

U organizaciji Pedagoškoga instituta u Sambotelu i ključnom ulogom Edite Horvat-Pauković, savjetnice za hrvatski jezik i književnost u Gradišću, ovo ljeto su se prvi put našli pedagogi naše regije 31. marcijuša, petak. U prvom krugu sadašnjega stručnoga dana, u decembru je bila domaćica petroviska Dvojezična škola s pedagoškom konferencijom i hospitacijom, a opvut je posjećena osnovna škola u Bizonji. Elza Hidaši, ravnateljica ustanove, je za ov dan proglasila ferije za učenike, dokle su školarci 3. razreda nestrpljivo dočekali njih 40 gostova ki su pak pogledali njevu uru hrvatskoga jezika. Bilo je jačkov, povidajkov, igrov, a njevo znanje iz hrvatskoga jezika je predstavljeno pred plenumom s pomoću učiteljice Klauđije Šmatović. Pri ocjenjivanju ove ure je rekla gradišćanska savjetnica da je cilj bio da se prikaže hrvatska ura u jednoj dvojezičnoj školi, kot i u jednoj ustanovi kade se hrvatski podučava kot narodnosni (skoro jur i stranjski) jezik. Istaknula je nadalje da mjesnim

pedagogom je zadaća da s dicom sačuvaju, govoru i mjesni dijalekat koji je čvrsta baza kasnijega jezičnoga znanja. Važno bi bilo kada bi na kraju 8. razreda najbolji učenici položili jezični ispit koji je hrabrenje i za ostale školare, roditelje, a i za same učitelje. Pri tom je spomenula da je pred kratkim 20 petroviskih školaraov sudjelovalo u Baji na usmenom jezičnom ispitu i rezultati govoru za sebe. Nadalje je još rečeno da kolegice hrvatskoga jezika još svenek nisu u lafknoj situaciji, pokidob još vik falu udžbeniki, pomagala, stručni pribori, i uprav tako je malo stručne literature, kako i na koji način ocjenjivati, odgajati, podučavati dicu s posebnimi potrebami, ke je tim već u svakoj školi. Takaj smo mogli čuti o približavajućem regionalnom jezičnom naticanju ko se priređuje u kemljanskoj školi 24. aprila, pondiljak, s jur poznatimi liki stručne komisije, s Mirkom Berlakovićem, Editom Mühlgszner i dr. Mijom Karagićem. I tom prilikom će vriditi, kot i u prjudči ljeti, za pobjednike ovoga naticanja da moru besplatno ljetovati u gradišćanskom Čitalačkom taboru, koji je predvidjen od 31. julija do 4. augustuša, jur na uobičajenom mjestu, u četarskoj Gorici. Pred samim krajem školskoga ljeta ovisno od organizacije slijedi još jedan seminar za naše učitelje s gosti predavači iz Rijeke, a pojavila se je i mogućnost da se krajem ljeta, vjerojatno u jesen, održava usavršavanje u seriji s temom „Tanci i jačke Gradišćanskih Hrvatov” sa stručnjaki iz Austrije, Mirkom Berlakovićem i Štefanom Novakom.

-Tiho-

Učiteljica Klauđija Šmatović čuda je jačila, igrala i tancala sa svojimi školarci

ŠELJIN – Kako donosi županijski list *Új Dunántúli Napló*, tri učenice šeljinske Osnovne i glazbene škole Géze Kisa uspješno su položile državni jezični ispit iz hrvatskoga jezika na osnovnome stupnju. Marina Gergić, Bolgárka Horváth i Norina Pál, učenice osmog razreda šeljinske osnovne škole, prve su među svojim suučenicima koje su uspješno položile spomenuti jezični ispit. One su drugi naraštaj učenika šeljinske škole koji od prvoga razreda uči hrvatski kao materinski jezik.

VRŠENDA – Kako nas je izvijestila predsjednica vršenske Hrvatske samouprave Marijana Balatinac, u tome je selu 19. ožujka održan sastanak članova hrvatske samouprave i Vjerske i kulturne udruge tamošnjih šokačkih Hrvata te vinara i podrumara koji imaju svoje vinograde i podrume na vršenskom Orašju, i pozvanih gostiju. Naime, iskrsla je zamisao da bi Vršendani u svibnju priredili glazbeno-gastronomsko-vinski susret i druženje u svom Orašju, a sve u znaku dvaju zaštitnih znakova svoga mjesta: ovaca i vina. Tko nije čuo za ukusni ovčji paprikaš i izvrsno vršensko vino? Kroz svoju povijest vršenski Hrvati bili su i ostali veliki uzgajivači ovaca te veliki ljubitelji trsa i kapljica života iz svojih podruma. Prvotna je zamisao proširena i prihvaćen je prijedlog Miše Heppa, predsjednika Hrvatskoga kluba Augusta Senoe, da se zamišljena priredba uvrsti kao sastavni dio programa Tjedna gastronomije i umjetnosti koji se svake godine u lipnju priređuje u Pečuhu u organizaciji Pečuškog centra za kulturu, te bi upravo vršenski događaj, koji bi se trebao zbiti za vrijeme spomenutoga tjedna, 24. lipnja bio popratna manifestacija.

Tako je od osnovne zamisli došlo do izgleda da ova manifestacija preraste uske seoske okvire i da zauzme županijski karakter, a predviđaju se i mnogobrojni gosti te nastupi hrvatskih društava, kako reče predsjednica vršenske Hrvatske samouprave Marijana Balatinac. Bit će to folkloriši s Vade, Tamburaški orkestar Šokačke čitaonice, predstaviti će se i novoosnovani Pjevački zbor iz Vršende te Tamburaški orkestar Orašje, priredit će se obrtnički sajam, igralište za djecu sa živim kozlićima i janjcima, koje će djeca moći pogledati i pomilovati, te niz dodatnih sadržaja u tamošnjim podrumima, a sve to uz kuhanje na otvorenome. Predviđa se kako će vršenskom susretu pribivati šestotinjak osoba, a očekuju se i mnogobrojni posjetitelji i prijatelji sa strane.

Dani hrvatskoga jezika u pečuškoj hrvatskoj školi

Tradicionalni Dani hrvatskoga jezika, četverodnevna manifestacija hrvatske riječi i raznolikih bogatih sadržaja vezanih uz hrvatski jezik i kulturu, i ove su godine obilježeni u Osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu. Za koordinaciju ovogodišnjih sadržaja bila je zadužena prof. Janja Živković-Mandić koja se sa svojim kolegama odista pobrinula da u ponuđenim sadržajima svatko od najmlađih do najstarijih pronade ponešto za sebe. Bila je prava divota biti tih dana u hrvatskoj školi, a vašoj novinarki da bi zabilježila i popratila baš sva događanja, i slikom i riječju, trebalo bi mnogo prostora iz našega tjednika. Sve je počelo svečanim otvaranjem Dana 21. ožujka, a nastavilo se kazivanjem stihova za učenike gimnazijskog razreda, te tamburaškom školom koju je od 21. do 24. ožujka vodio Zoltan Horvat s učenicima koji su se prijavili na školu. Istodobno mališani su se u svojim razredima, naravno oni najmlađi, natjecali u crtanju. Izabrani su najbolji mali „slikari“. Gost hrvatske škole 22. ožujka bili su dr. Ivo Pranjković i vodstvo Nakladničkog poduzeća Školska knjiga iz Zagreba, koji su u prijepodnevnom satima predstavili najnovije izdanje Školske knjige autora Josipa Silića i Ive Pranjkovića Gramatiku hrvatskoga jezika, za gimnazije i visoka učilišta. Tom prigodom o

najnovijoj gramatici uz autora gramatike gosp. Pranjkovića govorila je i urednica gramatike Anuška Nakić.

U poslijepodnevnom satima Čaba Horvath, ravnatelj Nefitnog poduzeća za izdavačku i informativnu djelatnost Croatica Kht., predstavio je učenicima i nastavnicima najnovija izdanja narečenog poduzeća: udžbenike, školska pomagala, CD i DVD-izdanja te ostalo. Nakon toga je učenicima predstavljen omladinski roman „Debela“ autorice Silvije Šesto Stipančić koja je nazočila pečuškoj promociji i predstavila roman s pomoću glavne urednice Školske knjige Miroslave Vučić. Istovremeno su tekle tamburaška škola i novinarske radionice Hrvatskoga glasnika za učenike osnovne škole, po razredima. Novinarske radionice s djecom vodila je glavna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin.

Predavanje učenicima gimnazijskih razreda 23. ožujka održao je predsjednik Hrvatske državne samouprave Mijo Karagić uz posredovanje Matice hrvatske Pečuh i njezine predsjednice Milice Klaić Taradije. On je govorio o formiranju hrvatskih manjinskih samouprava, a međudobno se odvijalo natjecanje u kazivanju stihova za učenike nižih i viših razreda osnovne škole, te novinarska radionica Hrvatskoga glasnika za gimnazijalce, a jednako tako i tečaj tamburaške škole.

Sljedećeg dana, 24. ožujka, u školskome predvorju svečano su proglasili rezultate i nagradili ponajbolje sudionike mnogobrojnih natjecanja održanih u sklopu Dana hrvatskoga jezika, a potom su učenici gimnazijskih razreda pogledali film Ivana Gugana, novinara Hrvatske kronike, o Hrvatima u Rumunjskoj, te imali priliku pitati o svemu što ih zanima o radu TV novinara. U pri-

jepodnevnom satima odvijali su se kvizovi za osnovnoškolce i gimnazijalce. Najbolje su ekipe nagrađene, a zatim su djeca nakon ukusnog ručka, naravno, otišli zadovoljni svojim kućama.

Pobjednici školskog natjecanja u kazivanju stihova

1. razred

1. Marko Balaž
2. Laura Bleir
3. Sonja Čonka

2. razred

1. Nikola Veg
2. Danijel Blažetin
3. Amina Avdić

3. razred

1. Natica Ronai
2. Olivera Ždral
3. Balint Drinoci

4. razred

1. Marko Kitonjić
2. Viktor Vrešnjak
3. Rea Cekmanj

Kategorija 5.-6. razreda

1. Mirela Ronai
2. Vjekoslav Blažetin
3. Ivica Bunjevac

Kategorija 7.-8. razreda

1. Alisa Iljazović
2. Adriana Ronai
3. Adina Mešić

Pobjednici u kategoriji gimnazijalaca

1. Dijana Mandić (11. r.)
2. Jasmina Bošnjak (9. r.)
3. Tomaš Sita (10. r.)

Tamburaška škola

U okviru Dana hrvatskoga jezika Tamburašku školu vodio je Zoltan Horvat pod pokroviteljstvom Matice hrvatske Pečuh, a u školu su se mogla prijaviti sva zainteresirana djeca, i osnovnoškolci i gimnazijalci. Od osnovnoškolaca školi se odazvalo troje učenika: Ljubomir Fenyósi, Imre Földesi i Marko Jerant, a odaziv kod gimnazijalaca bio je znatno veći, odazvalo se njih petnaestak. Zanimljivo je kako mnogi od njih sviraju već više godina u školskom orkestru, a i članovi su sastava koji prate hrvatska folklorna društva, dakle oni su iskusni svirači, a svoje su znanje i ovoga puta pokazali na završnoj svečanosti ovogodišnjih Dana. *bpb*

Čaba Horvath predstavlja najnovija izdanja Croatica Kht.

Draga djeco!

Ako želite i u vašoj školi pohađati novinarske radionice Hrvatskoga glasnika, saznati više o tjedniku Hrvata u Mađarskoj, tko radi u njemu, što je impresum, gdje se može kupiti Hrvatski glasnik, možete li i vi pisati i javljati se na našim stranicama, te ako svojim napisima i crtežima želite sudjelovati u uređivanju Malih stranica – obratite se na e-mail adresu: branka@croatica.hu ili pismom na: Hrvatski glasnik, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Naše uredništvo rado će vas posjetiti u vašoj

školi i družiti se s vama, te porazgovarati što je ono što biste voljeli čitati u Hrvatskome glasniku, želite li pisati, pišete li, koristite li se našim tjednikom na satima književnosti i gramatike, jezičnim vježbama ... Je li slika o vašem razredu, školi, učiteljici, baki, djedu, prijateljici bila u Hrvatskome glasniku? Mi smo veoma znatiželjni i s nestrpljenjem očekujemo vaše skoro javljanje.

Uredništvo Hrvatskoga glasnika
glavna i odgovorna urednica
Branka Pavić Blažetin;
možete me zvati i *teta Branka*

Novinarske radionice Hrvatskoga glasnika

U sklopu svoje promotivne djelatnosti i radu s čitateljima na terenu uredništvo Hrvatskoga glasnika je prvi put, sada u Pečuhu u sklopu Dana hrvatskoga jezika, organiziralo takozvane novinarske radionice čiji je cilj upoznati učenike hrvatskih škola s tjednikom Hrvata u Mađarskoj, zavoljeti s učenicima hrvatsku pisanu riječ koja govori o njima i za njih. Nastavnici pečuške hrvatske škole izabrali su ponajbolje govornike hrvatskoga jezika za ova zanimanja koja su se odvijala dva dana u hrvatskoj školi, i to u četiri skupine: za učenike 1.-2., 3.-4. i 5.-8 razreda, te gimnazijalce. Na žalost upravo je ovih potonjih bilo najmanje, što je i iznenadilo voditeljicu radionice, glavnu urednicu Hrvatskoga glasnika Branku Pavić Blažetin.

Najmlađi su uživali u zajedničkom radu, a radoznali su se pokazali i učenici viših razreda koji su se odazvali u velikome broju zanimanjima te, naravno, oni gimnazijalci koji su sudjelovali radionicama. Što je bio cilj i kako se sve to skupa odvijalo? Upoznali smo učenike s Hrvatskim glasnikom, njegovim sadržajem, izgledom i ustrojem, s novinarima koji rade u tjedniku, načinom širenja, internetskim izdanjem, pojmom impresuma, te se zadržali na osnovnoj novinarskoj vrsti vijesti kao početku i izvoru svakoga dobrog novinarstva. S najmlađima smo slikali, fotografirali, crtali i pisali male sastavke i pjesme te se dogovorili, pokaže li se daljnji interes kod djece i nastavničkoga kolektiva, o nastavku suradnje koju je potaklo uredništvo Hrvatskoga glasnika. Sugerirali smo nastavničkim zborovima uklapanje sadržaja našega tjednika i uporabu tih sadržaja u nastavi književnosti, povijesti, narodopisa, zemljopisa, jer su teme i napisi našega tjednika također izvor na kojem se oblikuje nacionalna i hrvatska svijest učenika hrvatskih škola u Mađarskoj.

Suncokret

Suncokret je žute boje.
Kad ga vidim,
radosno je srce moje.

Gdje sunce sja,
on u njega gleda;
da obori glavu,
to mu se baš ne da

Uvijek je veseo
taj cvijetak žuti
jer se na njega
nitko ne ljuti.

Kada je zreo,
ulje nam daje,
da pravimo slatke
kolačiće male.

Amina Avdić, 2. r.

Nesretni zeko

Bio jednom neki zeko koji se zvao Duško Dugouško. Njemu su se rugali u hrvatskoj školi jer navija za Partizan. Svaki dan kad uđe u razred, čuje ovo:

– Gdje si, glupane, ti partizanovče.

Dušku je već to dosadilo. Jednog dana kada je to Duško rekao učiteljici, ona je objasnila đacima:

– Svatko za nekog drugog navija, ne treba za to nikom se rugati ... A kad drugi dan dođe Duško, reče mu jedan đak:

– Vao!!! Baš imaš dobar dres. I tako to Duško sve napiše i preda teta-Branki koja radi za Hrvatski glasnik.

Marko Kitonjić, 4. r

Moj djed

Moj djed je otišao na tržnicu. Ja i moj brat smo otišli baki.

Djed se međuvremeno izgubio. Baka to nije znala, a kada je doznala da se izgubio, vrlo se razbjesnjela.

Dajana Kitonjić, 2. r.

Moj mačak

Moj mačak jako je dobar,
Ali ne zna se, da tako dobar,

Ima svoje ime:
Njegovo ime je Pamač.

Ima jedan prijatelj.
A i ovaj prijatelj
Ima svoje ime.
Njegovo ime je Töki.

Töki je dobar mačak,
Ali mnogi ne znaju kakav je.
On je dobar mačak,
baš kao i svi ostali.

Martin Končoš, 2. r.

SLATINA – Povodom obilježavanja Dana grada Slatine, čiji je zaštitnik sveti Josip, održane su razne manifestacije, kulturni programi, natjecanja, sajam itd. Na priredbu poziv je upućen i mještanima u Sigetu s kojima Slatinčani održavaju tradicionalnu suradnju, i ostvaruju bogate kulturne, športske i druge programe. Uostalom, u Slatini je nastupao puhački orkestar iz Sigeta, te razni glazbeni sastavi, a održan je i obrtnički sajam kojemu su sudjelovali i obrtnici (slamari, grnčari) iz mađarskoga zbratimljenoga grada. Nastupao je i mješoviti zbor Tinódi iz Sigeta i mjesni zbor Zrinski. U Slatini se za vrijeme četverodnevne manifestacije služila sveta misa, otvorena je izložba slika, te su položeni vijenci kod spomenika hrvatskih branitelja, palih u Domovinskom ratu.

SIGET – Europska unija u svome raspisanom INTERREG III/a natječaju pruža prvi put mogućnost natjecateljima koji razvijaju malograničnu suradnju da bi putem natječaja došli do materijalnih sredstava za podizanje spomenika u svojim naseljima. U suradnji južneregije Mađarske, odnosno sjeverne Hrvatske, ističu se gradovi i naselja s jedne i s druge strane mađarsko-hrvatskoga graničnog područja, uostalom Siget, Šikloš, Šelj i Barča te Slatina, Virovitica i Sopje. U INTERREG III/a program ova su se mjesta uspješno uključila i natjecala, te će u njihovim središtima biti podignuti spomenici.

SIGET – Udruga lovaca, vinara, obrtnika, ribiča iz Sigeta žele se povezati sa sličnim udrugama u zbratimljenoj Slatini i razvijati prijateljske odnose na obostranu korist i zadovoljstvo. Suradnja između pčelarskih udruga već je uspostavljena te je poznati pčelar Gyula Király iz Nagypeterda ovih dana pred brojnom publikom – oko 200 pčelara – u Slatini održao pažnje vrijedno predavanje. Pčelar Király i prema Bruxellesu zastupa interese mađarskih pčelara, a priznat je stručnjak diljem Mađarske.

SLATINA – Omladinska udruga Krik u Slatini sredinom kolovoza održat će priredbu Mađarski dan, na koju će biti pozvane razne omladinske udruge iz Sigeta.

Santovo

Duhovne pripreme za Uskrs

Župnik Stjepan Zagorac

Od 27. do 29. ožujka u Santovu su održane već tradicionalne duhovne pripreme za Uskrs, koje je za hrvatsku zajednicu prva dva dana predvodio velečasni Dinko Kalmar, župnik iz Dalja (Hrvatska). Na svečanim misama se okupilo po stotinjak hrvatskih vjernika, a uz duhovnu obnovu bilo je prilike i za ispovijed na materinskom hrvatskom jeziku. Zapažen je i velik broj djece, polaznika vjeronauka u mjesnoj hrvatskoj školi, sa čak 19 ministranata.

– Prvi put kada sam bio u Santovu, da budem iskren, bio sam slučajno, u društvu Aljmašana i župnika Ante Markića. Ovaj put imao sam prigodu bolje upoznati Santovo i ovdašnje Hrvate, sve u svemu, dojmovi su mi vrlo lijepi – kazao nam je uz ostalo Dinko Kalmar.

Kako dodaje, rodom je iz Slavnskoga

Broda, a od ljeta prošle godine vodi Župu svetog Josipa u Dalju, kojoj pripada i podružnica Erdut sa župnom crkvom posvećenom Svim svetima. Ukupno ima 1400 katolika.

– Dalj se nalazi na potezu između Osijeka i Vukovara, na obali Dunava. To je ratom teško stradala župa, obje su crkve minirane, vjernici su bili svi do jednoga protjerani i živjeli su u progonstvu više od sedam godina. Sada je to povratnička župa, obnavljaju se još kuće, stanovi, crkve su obje dignute pod krov, a sada se nastavljaju radovi žbukanjem iznutra i tako redom.

Nakon njegova boravka prošle jeseni, bio mu je ovo drugi posjet Hrvatima u Santovu. Nije mu ovo prvi boravak u dijaspori budući da je u Dalj došao iz Novog Slankamena u Srijemu (Srbija i Crna Gora), iz župe koja je u sklopu Đakovačko-srijemske biskupije, gdje je proveo čak šest godina na službi, a kako kaže, nosi lijepe uspomene iz toga razdoblja, uistinu je duhovno obogaćen.

S. Balatinac

Križ – ogledalo – najdraži znak

Lako je izreći riječ „raspet“, ali teško je shvatiti svu strahotu muka koje ona označuje. Osuđenik na križ imao je biti bičevan, morao je sam svoj križ nositi uz neprestane udarce i guranje. Strašni put od sudnice do stratišta.

U korizmi obavljaju vjernici pobožnost križnoga puta, gdje nalaze utjehu i jakost za svoj križni put, ljubav, velikodušnost, želju za trpljenjem Isusa za ljubav. Neki je pobožan svećenik imao sliku Isusa ranjenoga i trnjem okrunjenoga. Pred tom je slikom često stajao. Vidjela to iz kuće na suprotnoj strani neka žena. Pomisli da se to svećenik gleda u ogledalo (zrcalo). Jednom ga zamoli da bi joj pokazao to ogledalo. Kako se začudi kad opazi mjesto ogledala sliku Isusa trnjem okrunjenoga. Mnogima je i križ Isusov poslu-

žio kao ogledalo. Ogledajmo se i mi često u tom ogledalu.

U Egiptu je križ jedan od svetih i starih hijeroglifskih znakova. Zvanje ankh i znači: puni život, vječni život (početak 3. tisućljeća prije Krista).

U Indiji se križ nalazi već 3500 godina prije Krista u znaku kukastoga križa.

U Meksiku i Peru, još prije otkrića Amerike, naširoko je dokazana nazočnost križa.

Zadnje je slovo u hebrejskoj abecedi bilo tau. Za Židove je ono imalo sveto značenje, bijaše znak Boga. Mesijanski znak, znak spašenih.

Rim ga je upoznao u doba punskih ratova, u 3. stoljeću prije Krista. Križ je postao znakom pobjede Krista i Crkve.

Jelka Gregeš

Hrvatski dan na Radiopostaji Pečuh

Prije tri godine započeli smo niz emisija na mađarskom jeziku koje su imale za zadatak upoznati rad hrvatskog uredništva sa širim slušateljstvom, s kolegama iz mađarskog uredništva. Cilj nam je bio i to da se pokažu akcije djelatne hrvatske zajednice u Pečuhu i okolici. Stvarala se tako s vremenom na vrijeme prilika da se redovito govori o svekolikim mađarsko-hrvatskim odnosima, vezama i zajedničkim programima koji su postali učestaliji i sve bogatiji, pogotovo kako su se otvorili razni fondovi Europske unije za učvršćivanje i poboljšanje suradnje u pograničnoj regiji. Vodstvo te kolege pečuskoga, a i osječkoga radija, koji su također uključeni u uređivanje tih emisija, pokazali su se partneri u tome, pa je tako 29. ožujka organiziran prvi Hrvatski dan na radiopostaji Pečuh u ovoj godini, otvorivši tako treće godišnje tih emisija. Jutarnju emisiju na mađarskom jeziku od 6.00 do 9.00 sati vodili su Miklós Kovács i Milica Klaić-Tarađija. Obradene su teme: godina manjinskih izbora, nova premijera u pečuskome

Hrvatskom kazalištu, težak položaj Mohačkoga bazičnog muzeja, novootvorena zračna luka kod Pogana, tjedan hrvatskoga jezika u pečuskoj hrvatskoj školi, pregled hrvatskih novina, naravno pomoću Interneta. Glazbu je za ovu priliku izabrao kolega Tomo Fúri. Hrvatski se dan nastavio i u hrvatskoj emisiji kada nam je u goste stigla Željka Bačić, urednica govornih emisija radiopostaje Osijek. Ona je pripremila pet govornih priloga odabranih iz raznih njihovih emisija i novosti. Urednica mađarskih emisija Žuža Kutin pak s kolegom Lászlóom Zsoldosem od 14.00 do 15.00 sati obradila je teme glede mađarske nacionalne manjine u Slavoniji i Baranji. Dan je okončan gostovanjem Tome Fúrija na Osječkom radiju, gdje se u jednosatnoj emisiji razgovaralo o aktivnostima i problemima Hrvata u Pečuhu i okolici. Gosti i kolege točno u 12.00 sati sjeli su za stol, naime, svakom zgodom skuha se neko fino jelo kako bi se druženje nastavilo i izvan službenog dijela Dana.

MKT

POZIV

Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj za 2006. godinu

Program za usavršavanje javnih djelatnika

Najmanje se može tražiti/dodijeliti:
75.000 Ft
Najviše se može tražiti/dodijeliti:
300.000 Ft

Rok za dostavljanje natječaja: 25. travnja 2006. Odluka Kuratorija očekuje se početkom lipnja 2006.

Sadržaj/tema:

Javna zaklada podupire javna usavršavanja u organizaciji manjinskih civilnih udruga, ponajprije radi upoznavanja novih pravnih propisa o pravima nacionalnih i etničkih manjina i unutar toga novina Manjinskog izbornog zakona.

Uvjeti:

Kuratorij podupire **isključivo** takva regionalna usavršavanja u okviru kojih **barem polovica predavanja i zanimanja služi upoznavanju novih manjinskih pravnih propisa, a barem polovica ostalih predavanja izvan navedenih tema odvija se na jeziku manjina.**

Regionalnim smatra natječaje koji uključuju sudionike iz glavnoga grada i jedne ili više županija, odnosno iz najmanje deset glavnogradske okruge ili deset županijskih naselja.

Podupiru se jednodnevna usavršavanja s najmanje 25 sudionika. Putem natječaja može se tražiti najviše 3000 Ft po sudioniku.

Podupiru se isključivo:

Putni troškovi te prehrana sudionika i predavača, honorari predavača samo s posebnim obrazloženjem, troškovi dvorane i unajmljivanje drugih potrebnih tehničkih uvjeta, te izrada materijala za usavršavanje.

Sve najvažnije obavijesti o natječaju, obrazac i putokaz mogu se nabaviti u Uredu Javne zaklade na adresi: Budimpešta, V. okrug, Ulica Október 6, broj 17., I. kat, ili na web-stranici:

<http://web.t-online.hu/mnekk>.

Adresa za poštanske pošiljke i dostavljanje natječaja: MNEKK Közalapítvány, 1387 Budapest 62, Pf. 25.

SIGET – ČAKOVEC – TRABZON –

Posredovanjem sigetskog poglavarstva poglavarstvo u Čakovcu povezano se s turskim gradom Trabzonom, tj. zbratimljenim mjestom grada Sigeta. Kulturno-umjetničko društvo Mehter koje izvodi turske plesove i pjesme, uskoro će nastupiti u Zagrebu (28. travnja) i kod svojih gostoljubivih domaćina u Međimurju, u gradu Čakovcu (29. travnja).

SIGET – Povodom 440. obljetnice pada Sigeta u ruke Osmanlija, u rujnu bit će održane razne kulturne, športske, znanstvene manifestacije na koje će biti pozvani gosti iz zbratimljenih gradova u Hrvatskoj i Turskoj, pa i iz drugih mjesta. U Hrvatskoj mnogi prosvjetni i ini djelatnici već sada pripremaju izlete u Siget da bi se na licu mjesta prisjetili junaštava vitezova kapetana Nikole Šubića Zrinskog. U gradu su organizacijske pripreme otpočele, a za tu prigodu bit će tiskana i monografija o Sigetu. (Od autora ovih redaka upravo se jedan gostioničar interesirao da li se je na stolu sigetskoga kapetana grofa Zrinskog mogla naći i pečena patka. Budući da je odgovor bio potvrđan, uz napomenu da se uz nju servirala riža obojena šafranom, dabome, žute boje, nije isključeno da će gurmani biti posluženi i ovim specijalitetom.)

PEČUH – Umirovljeni istraživač i narodnosne prošlosti Đuro Franković o svom trošku proveo je mjesec dana u Beogradu istražujući događaje o Mađarskoj revoluciji 1956. godine. U raznim arhivima pronašao je izvanredno bogatu građu o mađarsko-jugoslavenskim odnosima, uostalom i o azilu Imrea Nagya i njegovih drugova, te njihovih obitelji u jugoslavenskom veleposlanstvu, gdje su boravili od 4. do 22. listopada 1956. Osim vanjskopolitičkih odnosa istraživač je usredotočio pažnju na pitanje mađarskih izbjeglica koji su mahom, nakon zatvaranja mađarsko-austrijske granice od strane ruskih intervencijskih trupa, pobjegli u Jugoslaviju. Oni su u četrdesetak prihvatnih logora dobili smještaj. U svim republikama osim Crne Gore našlo se približno 20 tisuća izbjeglica, a među njima bili su i pripadnici naše narodnosti, koje posebno navode tadašnje jugoslavenske vlasti. Uza sve to istraživača je zanimala i naša narodnosna problematika, tj. prošlost Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj, o kojima je našao iscrpljujuća izvješća u periodu 1945. – 1948. i 1953. – 1958. godine. U povodu 50. obljetnice Mađarske revolucije autor namjerava izdati knjigu na mađarskom jeziku, a dobije li potporu, i na hrvatskome.

OLAS – Crkvena zajednica iz Olasa koncem ovoga mjeseca, točnije od 28. travnja do 1. svibnja, organizira hodočašće u Međugorje. Svi koji im se žele pridružiti mogu detaljnije informacije dobiti na telefonu 06 69 357 050.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Doma kulture Bálinta Zsidó, 6. travnja priređen je koncert zagrebačkoga Mješovitog zbora Lira. Na programu su se našle tradicionalne židovske pučke i vjerske pjesme, te Handel, Verdi, Palestrina, Kodály i djela hrvatskih glazbenika. Dirigent spomenutoga zbora Robert bio je Homen, a solistički nastup imali su sopranistica Nadja Jonke i tenor Marko Cvetko. Glasovirsku pratnju osigurali su Margareta Lukić i Đorđe Manojlović.

PEČUH – Tradicionalni obilazak Križnoga puta hrvatska crkvena zajednica iz Pečuha i ove godine organizira na pečuškoj Kalvariji: Obilazak Križnoga puta predviđen je za 7. travnja, a predvodit će ga velečasni Franjo Pavle-ković.

MOSTAR – Od 4. do 8. travnja u Mostaru se organizira Međunarodni mostarski sajam, kao dio mreže sajma južne Europe, na kojem nastupaju mnogobrojni izlagači. U sklopu sajma organizira se, primjerice, sajam knjige, ali i sajam vina na kojem će nastupiti i Udruga hrvatskih vinogradara iz Mađarske sa svojim vinima. Udruga će sudjelovati i natjecateljskom dijelu sajma i njegovu izložbenom dijelu. Ovogodišnja zemlja partner Mostarskog sajma jest Republika Mađarska.

OSIJEK – Vlasta Ramljak prije mjesec dana je magistrirala na temu pečuško-osječke kazališne veze. U međuvremenu stekla je status docenta na osječkoj kazališnoj akademiji, gdje predaje kolegij scenski govor. Očekuje se potkraj ove godine, ili početkom iduće godine da njezin uradak bude tiskan. No ima razloga za taj termin, naime, osječko kazalište 2007. godine obilježava 100 godina postojanja. Gospođi glumici Vlasti Ramljak, koja često nastupa na priredbama Hrvatskoga kazališta u Pečuhu – čestitamo!

POZIV

Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj za 2006. godinu

Programi za ostvarivanje kulturnih i vjerskih sadržaja na materinskom jeziku

Najviše se može tražiti/dobiti potpora od 200.000 Ft, a za program od posebne važnosti 400.000 Ft.

Natjecati se može za programe koji će se održati u razdoblju od 1. ožujka 2006. do 28. veljače 2007. godine.

Rok za dostavljanje natječaja: 25. travnja 2006. Odluka Kuratorija očekuje se početkom lipnja 2006.

U ovaj tematski krug spadaju: programi škola, udruga, prosvjetnih ustanova, kulturnih udruga, samouprava i crkvenih ustanova za njegovanje običaja, kulturnog i vjerskog života u službi jačanja nacionalne samobitnosti.

Uvjet natjecanja: uporaba materinske riječi

Programi na dugoročnijem planu: klupska tematska zanimanja, tečajevi manjinskih jezika, podučavanje narodnoga plesa i

glazbe, obrtnička zanimanja, razna višekratna zanimanja, njegovanje vjerskih sadržaja i dr.

Priredbe i programi: **obilježavanje manjinskih blagdana, prisjećanja na istaknute događaje, susret pjevačkih zborova i kulturno-umjetničkih društava, organiziranje stručnih savjetovanja, prigodnih izložaba, vjerski sadržaji na manjinskim jezicima i hodočašća u matičnu domovinu, te drugo.**

Kod „programa od posebne važnosti“ potrebno je navesti detaljno obrazloženje.

Sve najvažnije obavijesti o natjecanju, obrazac i putokaz mogu se nabaviti u Uredu Javne zaklade na adresi: Budimpešta, V. okrug, Ulica Október 6, broj 17., I. kat, ili na web-stranici: <http://web.t-online.hu/mnekk>.

Adresa za poštanske pošiljke i dostavljanje natječaja: MNEKK Közalapítvány, 1387 Budapest 62, Pf. 25.

Oglas za škole

Hrvatska državna samouprava (HDS) poziva sve dvojezične hrvatske škole i škole s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika da prijave svoje učenike 5. – 12. razreda za sudjelovanje u jezičnom i folklorno-tamburaškom taboru u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj na otoku Pagu.

Termin održavanja jezičnog tabora: 17. lipnja – 24. lipnja (subota – subota).

Termin održavanja folklorno-tamburaškog tabora: 24. lipnja – 1. srpnja (subota – subota).

Cijena sudjelovanja u taboru (smještaj, prehrana, troškovi zanimanja):

144 eura/osoba + boravišna pristojba (5 kuna/dan, djeca do 12 godina ne plaćaju boravišnu pristojbu, a djeca od 12 do 18 godina imaju 50% popusta na boravišnu pristojbu).

Odluku o sufinanciranju putnih troškova sudionika u taboru donijet će nadležni odbor Hrvatske državne samouprave. Rok prijave: 21. travnja 2006.

Prijaviti se možete pismeno na adresu: Hrvatska državna samouprava
1089 Budapest, Bíró L. u. 24.
E-mailom: hksamouprava@chello.hu

